

ANNEGRETE
BRUVOLL

HENRIK
LINDHJEM

kronikk

> Annegrete Bruvoll er forsker ved Vista Analyse

> Henrik Lindhjem er forsker ved Vista Analyse og Norsk Institutt for Naturforskning (NINA)

Naturskader subsidieres

Økt utbygging og produksjon av fornybar energi fører ikke til mindre utslipp av klimagasser.

● Begrepet «grønn» energi forleder en til å tro at fornybar kraft er miljøvennlig. Men helt miljøvennlig energiproduksjon eksisterer ikke; all energiproduksjon fører med seg en rekke miljøskader, de varierer bare i omfang mellom de ulike produksjonsformene. Olje- og kullkraft gir utslipp av klimagasser og lokal forurensning, bioenergi kan skade biomangfoldet og øke klimautslippene når skog hugges, og vannkraft og vindkraft gir irreversible sår i naturen. Ingen av disse energiformene er altså «miljøvennlige» i den forstand at de bedrer miljøet, de gir bare mer eller mindre skader på natur og klima.

I miljøets navn er vindparker langs hele kysten fra Vest-Agder til Finnmark hittil subsidiert gjennom statlige støtteordninger (Enova). Den nye «grønne» sertifikatordningen gjør det mer lønnsomt å investere i fornybar energiproduksjon og vil øke takten i utbyggingen; fram til 2020 er det planlagt å seksdoble produksjonen av vindkraft i forhold til det som er bygd ut i dag.

Spørsmålet er om skadene på norsk natur blir oppveid av reduserte utslipp av klimagasser. Svaret er nei. I Norge er så å si all elpro-

duksjon allerede fornybar, så her vil det ikke gi utslippsreduksjoner. Den ekstra kraften kan vi eksportere og da kunne utslippene tenkes å gå ned i Europa, der deler av kraftproduksjonen er basert på kull og gass. Men den europeiske kraftproduksjonen inngår i det såkalte kvotemarkedet. Innenfor dette markedet er det bestemt hvor store de samlede utslip-

«... norsk natur og vanlige strømkunder betaler for subsidiert kraft til industrien ...»

pene kan være. Slipper kraftsektoren ut mindre, vil kvoteprisen falle og utslippsrettighetene kjøpes av annen industri som slipper ut mer. De samlede utslippene blir de samme.

Den klareste effekten her hjemme er at økt produksjon gir lavere priser og økt forbruk. Lavere priser gjør dessuten både energieffektivisering og utvikling av nye energikilder mindre lønnsomt. Dette er et paradoks når ordningen går for å være miljøvennlig.

Vi samfunnsøkonomer får gjerne

høre at vi er imot alt når det gjelder å løse klimaproblemene. Tvert imot: Vi peker på den opplagte løsningen; skal utslippene ned, må politikken treffe kildene til utslipp direkte, det nytter ikke å skyte på helt andre mål. Avgifter på CO₂ og tilstramninger i kvotesystemet er de mest effektive løsningene på klimaproblemene. Det gir høyere energipriser, energisparing, utvikling av nye teknologier og lavere lønnsomhet i energiintensiv industri – altså helt motsatte effekter i energimarkedet enn de vi får av støtteordningene til fornybar energi.

Disse løsningene er imidlertid upopulære i industrikretser og dermed i det politiske miljøet. De som bruker mye energi, har gode grunner til å støtte utbygging av vindkraft. Industrien er fritatt fra sertifikatplikten og har store økonomiske gevinster av lavere energipriser. Næringsstøtte er opplagt et viktig politisk formål med støtten til fornybar energi, selv om klimafanen vaies høyt.

Resultatet blir altså at norsk natur og vanlige strømkunder betaler for subsidiert kraft til industrien, mens klimaargumentet brukes som dekknavn. **T**